

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	3 frt — kr.
Félévre	1 frt 50 kr.
Negyedévre	frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	2 frt.

Felelős szerkesztő:
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 29. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

Egy elhanyagolt osztály érdekében.

□ Hogy az emberi szellem ki-művelése, — az életre hasznos ismeretek népszerűsítése, a tömeg értelmi erejének növelése s mindezek által az általános szellemi műveltség terjesztése érdekében az újabb kor igen sokat tett s haladott, azt senki sem tagadhatja.

Nincs az az osztálya az emberiségnek, melyet a kor haladó szelleme kisebb-nagyobb mértékben érintetlenül hagyott volna. Az iskolák száma és neme végtelen. A tudományos kiképzést adó egyetemek, alsó, felső, középtanodák, gazdasági, kereskedelmi, polgári, iparos, elemi, vasárnapi iskolák, kisdud-ovodák stb. árasztják el az országokat, a mely iskolákban mindenki megkeleti a hivatásához szükséges szakismereteken kívül az általános műveltségnek, kisebb-nagyobb, de legalább kezdetleges alap-egyeit.

Naponkint töméntelen könyvek, folyóiratok, heti s napi lapok terjesztik a közhasznú ismereteket s az igazi értelemben vett felvilágosodás eszméit. Társaskörök, kaszinók, olvasóegyletek alakulnak, mint-

megannyi góczpontjai a művelődésnek. Felolvasások tartanak, felnőttek oktattatnak, népkönyvtárak alapítatnak. A műveltség, mint egy ellenállhatatlan folyam, elhat mindenüvé, beszivárog a nagytömeg összes rétegébe, s ott hagyja nyomait a salonok termében, a faluk viskóiban, ipar-műhelyekben.

Hogy aztán ez élénk szellemi forgalom az emberi ismeretek minő körébe terjed ki, minő irányt vesz föl, minő viszonyban áll az emberiség legfontosabb érdekei- s vég-céljával, az ismereteket s új eszméket mint emésztették meg a nagy nemzettömegek, s az ennek folytán előállott erjedési processus minő eredményeket fejtett ki magából, ép úgy a magán, mint a társadalmi életre való visszahatásában, azt ugyan érdemes volna megvilágítanunk, — de nem az a célunk.

Csak konstatalni akarjuk, amit különben úgy is mindenki tud, hogy az emberiség minden rétegének szellemi emelése, és nevelése hatalmas folyamatban van.

Minden rétegének?

Nem minden rétegének.

Van az emberiségnek egy osztálya, egy lenézett, egy mostohán

bánt rétege, melyről a társadalom művelődésre való törekvésében teljesen megfeledkezett, amely osztály pedig belenőtt épen a művelt társadalomba, amely vele él, vele mozog, vele sziv egy léghört, amely nélkül a művelt társadalom el nem lehet, s mely a jövő generatioval közvetlen érintkezésben állva naponkint ennek szellemi irányára, fejlődésére, első képzeteire, határozott befolyást gyakorol... a cselédek osztálya.

Ki műveli őket, ki ad nekik oktatást, ki védi, ki óvja a tudatlanság káros következményeitől? Ki plántálja szivökbe az emberi méltóság magasztos elveit, ki fejleszti ez osztálynak esztét, nemesíti szivét, látja el életét a szükséges tudnivalók uttravalójával?

Senki.

Nyomorult házi nevelés szülöttje.

Nagyon sokat tud, ha irni s olvasni tud.

Nagy a szerencséje, ha a szülei házból élete hánykódó tengerére magával hozott egy mentő deszkaszálat, — a mély vallásos meggyőződést, hogy legalább felkeresse azt a helyet, ahol senkiről sem feledkeznek meg, az Istennek házáat.

Nagy a szerencséje, ha egy jó

TÁRCZA.

Egy főszabadjóműves csodálatos megtérése.

A római szentszék nem rég közhírré tette Zola Solutore szabadjóműves nagymester visszatérését a kath. egyházba. E megtérésnek előzményeit a „Verité” cz. francia lap közli azon levéllel, melyet Daurelli olasz pap küldött be Rómából. A levél szó szerinti szövege így hangzik: Róma május 1. 1896.

Sietek Szűz Mária hónapjának ezen első napjához egy nemrég történt nagy esoda leírását füzni.

A katolikus lapok nem rég jelentést adtak az ismeretes piemonti mérnök Zola Solutore megtérése felől.

Ő, a skót szertartásu egyiptomi, Misraim és Memphisről nevezett szabadjóművesség nagy mestere, az egész világ sok szabadjóműves páholya által okmány által kitüntetett szabadjóművesi fonség ez évi ápril 18-án a római szentszék által kiküldött Sallua főbiztos, szt. domokosrendi chaledoni éresek kezébe tette le a hűségi esküt, ünnepelesen megtagadván tévelyét.

E hir annyira megrendítette a szabad-

kőművesség tagjait, hogy úgy látszik fejőket vesztettek.

De amit még nagyon kevesen tudnak, ez ama különös kegyelem, melylyel a Szűz Anya jósága ezt a nagy és vigasztaló eseményt létesítette. Sietek ezennel ezen kegy nyilvánulásnak minden egyes részletét loirni úgy amint azokat nekem maga Zola elmondotta.

Ez előtt öt évvel Zola Rómához egészen közel a nép által nagyon látogatott „Isteni szeretett anyja” czimű templom mellett birtokot vásárolt és azóta majdnem mindig e birtokon lakott anélkül, hogy Szűz Mária szentélyébe csak egyszer is betekintett volna. A mult év október 27-én, azon a napon, a midőn a nép tömegesen özönlött a templomba, őtet is odavonzotta a kíváncsiság; látni akarta, hogy mit mivelnek itt az emberek és csak pokoli gunyt hozott ajkára mindaz, amit itt látott.

De az Isten anyja ezt a gunyos mosolyt az öröm és hála mosolyává akarta át változtatni. Ugyanaz nap este Zola elesett és lábát három helyen törte el. Hosszabb idő mult el, mig az orvosok az ő falusi birtokán megjelentek. Lába ezalatt annyira megdagadt, hogy lehetetlen volt a tört részeket egymáshoz közel hozni és összeilleszteni, meghiusult minden kísérlet, melylyel

a daganatot lelohasztani akarták, ellenkezőleg a daganat borzasztóan növekedett és már az aggodalmat keltő fekete szín kezdett feltűnedezni. A fájdalmak iszonyuak valának, időnkint türhetlenek. Ez a borzasztó helyzet hosszu napokig tartott és a szenvedőt majdnem kétségbeesésbe döntötte.

A karácsony estére Zola sógorát és több rokonát hozta ki Rómából, hogy közösen részt vegyenek a családi estélyen. Az ő kérésökre Zola is kiemeltette magát az ágyból és az asztalhoz vitette magát, de a fájdalom alatt megtörve ismét kénytelen volt az ágyba feküdni.

Elnyomta az álom és az alvó képzelete előtt egy álmokép jelenik meg.

Ugy látja álmában, hogy barátai egy nagy kényelmes kocsiba emelik, puha párnákra fektetik és az „isteni szeretet anyja” templomába viszik. Emlékszik arra, hogy már volt egyszer a templomban. Amint aztán mankóira támaszkodva kíváncsian tekintget szét, ime az egyik oldalfalon megjelenik neki egy asszonyi alak egyszerű piros öltönyben kék köpenynyel fődve és karján gyermeket tartva. Ugy tűnik fel előtte, mintha e kép a falhoz tapadna: de ime egyszerre csak elválik a faltól, az oltárhoz siklik a falon és a következő szavakat intézi hozzá: „Te már egyszer eljöttél ide, hogy láss

nő oldala mellé hányja-veti sorsa, ki nemtő angyalként vezeti őt az élet zátonyos szikláinak között.

De ezek, a mily szerencsés, ép oly ritka kivételek.

Ki menti meg a nagy többséget a tudatlanság káros következményeitől, a kísértések vészes hálójától, az elaljasodásnak oly gyakori mindennapi örvényétől?

Senki.

Megelégszünk azzal, ha baromként naphosszat huzza az igát, amit nyakába tettünk. Oda vetjük neki az ételmaradékot s egy pár rongyos forintot, hogy szedjen magára piros ruhát, arczára piros festéket, kendőzőit sötét valójának.

És ez minden, amit neki adunk. A mór megtette kötelességét, a mór elmehet.

De hát akkor ne is panaszkodjunk, hogy Diogenesként lámpással keresve sem kapunk jó cselédet.

Ha a társadalomnak jó cselédekre van szüksége, a társadalom neveljen magának jó cselédeket.

Ez az első szavunk.

Egyházpolitikai konfliktus Szatmáron.

Az illetékes hatóságok által ugyanazon ügyben hozott következő érdekes ítéleteket közöljük, a melyek elég ékesenszólólag bizonyítják, mily pompás rendet biztosítottak az új egyházpolit. törvények.

I.

Szatmári járás szolgabírói hivatalától. M. kir. anyakönyvvezetésnek N.-Peleske.

Felmerült esetek következtében utasítom, hogy jövendőben az oly házasságból

engem, de nem hivatál segítségül, sőt még ki is gunyoltál engem. Most pedig imádkozzál. Nincs-e valami kért valód? Te lábadra panaszkodol; de ez semmi. Dobb el mankóidat és járj!"

Ő megfogadja a tanácsot és ime fájdalom nélkül jár, mindazonáltal a megfontolás bizonyos nemével, amire néha álomban képesek vagyunk, így szól magához: Igen! itt jól megy a dolog, de mi lesz majd odakünn?

A jelenés épen nem nyugtalanította őtet. Egy jó anyát látott benne és minden dolog természetesnek látszott előtte. De hogy ezt a jószágot megköszönje, imát keresett, hogy azt hozzá intezze. De hiába való volt minden igyekezete, mindenféle ima elpárolgott az ő emlékezetéből, és csak erre a két szóra emlékezett: Dominus vobiscum.

Eddig az álom. De az alvás egész reggelig tartott. „Mi történt veled az éjjel? — így kérde őt neje, midőn felébredt a beteg.“ Kivel beszéltél álmodban? Én hallottam, hogy e szókat mondottad Dominus vobiscum, mintha valakit köszönteni akartál volna.

E szavaknál eszébe jut éjjeli álma, melyet már majdnem elfeledett és szelid elérékenyülés szállotta meg. „Gyujts gyertyát Mária képed előtt“ — ennyiből állott felelete. Zola neje mindig Mária-képet tartott szobájában, amit férje neki megengedett.

40 év óta ez vala első jele a hitnek. amit az ájtatos asszony az ő férjénél észre vett. Bizonyos előérzet szállt a beteg lelkébe, mintha valami kegyet nyert volna a szentséges Szűzről. Egy sajátos érzés azt

származott gyermekeket, hol a szülők egyike róm. kath., másika gör. kath. vallású, az 1814. évi 23034. sz. a. kiadott kir. körrendelet s f. évi sz. miniszteri rendelet értelmében mindenkor az illető apa vallására anyakönyvvezze.

Együttal fölhevem, hogy amennyiben eddig hatáskörében fordult volna elő oly eset, midőn a gyermekek vallását nem ezen kir. illetve miniszteri rendelet értelmében, hanem a törvény helytelen felfogásából kifolyólag nem szerint az apa, vagy anya vallása után vezette volna be az anyakönyvbe. ugy ezen anyakönyvi kivonatokat kiigazítás végett 8 nap alatt hozzám terjeszse be. Ha ily eset elő nem fordult, ugy a nemleges jelentést szintén 8 nap alatt várom. Szatmár, 1896. július 8. Csaba főszolgabíró.

II.

A nagy-peleskei állami anyakönyv kiigazítása iránti 201/96. anyakönyvi számú megkeresése a szatmári főszolgabírónak, mint anyakönyvi közvetlen felügyelőnek.

Végzés.

A kiigazítás iránti megkeresés nem teljesítettik, — a nagy-peleskei születési anyakönyv 4-ik lapja jelenlegi állapotában meghagyandónak mondatik ki.

Indokok.

A kerületi főszolgabíró a nagy-peleskei születési anyakönyv 4-ik lapjának oly módon kiigazítása iránt kereste meg a királyi járásbírókat, hogy az ott bejegyzett s róm. katolikus vallású apától és görög-katolikus vallású anyától származott Liez Etelka vallása római katolikusra igazíttassék ki amaz indokból, hogy az említett két vallás felekezetéhez tartozó szülők gyermekei nemükre való tekintet nélkül atyjok vallását követik.

látszott vele sejtetni, hogy az álomban tapasztalt gyógyulás való tény lehetne. Ezen előérzetben nem is esalatozott. Főlemelkedik, fájdalom nélkül támaszkodik a lábára és minden baj nélkül reánehazodik testének egész súlyával.

Az izgatottságtól reszketve lábára néz: eltűnt a fájdalom minden nyoma! meg kell hajolnia a tény előtt, tudja azt is, mi az ő kötelessége.

Hisz és megtér.

Ennyiből áll ama csoda leírása, mely Zola megtérését előidézte. E csoda hiteles; igazolják ezt az őt kezelő orvosok, a beteg állapotát ismerő szomszédok, a Rómából jött rokonok, akik még a megelőző estén látták az ő állapotát.

Az „isteni szeretet anyja“ templomának plébánosát első sorban értesítik az esemény felől. Ez irást kívánt Zola urtól, amit ez ki is adott aláírva, és saját pecsétjével ellátva. A pecsét nem volt más, mint a szabadkőművesi nagy mester hivatalos pecsétje.

R. K.

A hős Spauer grófné.

A nő leleményességét, s a legválságosabb pillanatokban tanúsított hősiességét nem egy példában beszéli el a történelem. Ilyen ritka asszony volt Spauer grófné.

Egyik fölötté érdekes epizódja ez az 1848-iki római forradalomnak, melyet a karbonárik a szent-szék megdöntésére támasztottak.

A kir. járásbíróság a megkeresést törvényes alap hiányában nem teljesíthette.

Az 1894: XXXII. t.-cz. s az 1868: LIII. t.-cziknek érvényben maradt 13, 14, 15 és 18. §-ai ugyanis nem tartalmazzak oly intézkedést, amely a törvényben kifejezett elvektől valamely felekezet érdekében eltérést állapítana meg, hanem az van kimondva ama törvényekben általánosságban, tehát mindenkire egyaránt kötelezőleg, hogy előleges eltérő megállapodás hiányában a bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezetéhez tartozó vegyes házasságokból származó gyermekek szülőik vallását nemük szerint követik.

A 60000/895. számú B. M. V. 57. §-a szerint törvényesen bevett vallásfelekezet lévén ugy a római, mint a görög katolikus eme két felekezetéhez tartozó házastársak vegyes házasságban élnek; — következésképp a görög katolikus vallású Iván Linától és római katolikus Liez Jánostól származott Liez Etelka görög katolikus vallásának lévén tekintendő, az anyakönyvvezetés a törvénynek megfelelően, tehát helyesen történt s így kiigazításnak helye nem lehet. Ezen elvi jelentőségű határozat a szülőknek s az érdekelt felekezetek lelkészeinek kézbesítettik, — jogerőre emelkedés után pedig a nmélt. m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztetik. Szatmárt, 1896. július 6. (P. H.) Verécsy Antal kir. bíró.

Hasonlóképpen határozott ugyanezen bíróság, midőn 10337/96. P. szám alatt a görög katolikus apától és római katolikus anyától származott Radvanczky Jolánkát római katolikusnak s az ilyen házasságokat vegyes házasságoknak nyilvánítja.

Államosító hangok.

Hogy a liberalis kormány végcélja az összes iskolák államosítása, azzal minden ellen-

IX. Pius alkotmányt adott az egyházi állam népeinek; maga jóságos, szelid lelkű volt; de ez mit sem használt a forradalmárok előtt, ők vesztét akarták s ha nem menekül, megölték volna.

Spauer Miksa gróf, római bajor követ neje, tehát egy asszony mentette meg IX. Pius életét.

Az érdekes és tanulságos eset a „Hazánk“ szerint így történt.

A 48-iki mozgalmas, viharos napokban — midőn a forradalom minden fennálló rendet elseperni szándékozott, — és a jó, szelid lelkű IX. Pius élete is veszélyeztetve volt, Spauer Miksának neje, egy hős lelkű asszony volt leginkább segítségére a pápának.

Spauerné, született Girand grófnő nem rettent vissza a legnagyobb veszélytől sem, s mikor már a csöcselék lövöldözni kezdett az utcán, még akkor is, a legveszedelmesebb helyeken is átment, hogy férjét iró-dájában fölkeresse.

Egy ilyen alkalommal férjét kétségbeesve, kezeit tördelve találta a szobában.

Éppen az író asztala fiókjait üritette ki és a nagy viaszgyertya lángjánál leveleket, jegyzékeket égetett.

— Rettentő! — szólt a gróf kezét tördelve, — már ő szentsége életét is fenyegetik és féltő, hogy egy második francia forradalom van kitörőben . . . Legjobb volna a pápát megszökötteni Rómából — de hogy, miként? ki vállalkozik erre ebben a rettenetesen felfordult világban!

kező nyilatkozat daczára, eddig is tisztában voltak azok, a kik ismerik a liberalismus rendszerét.

Nálunk azonban ez most nem mehet oly könnyen.

Az államnak nincs annyi pénze, hogy az összes hitvallásos iskolákat egyszerre államosítsa, vagyis fentartsa.

Addig is tehát, míg ez idő elérkezik, port kell hinteni az összes hitvallások szemébe. Ezért nem valja be a kormány az államosító szándékot.

Alantaisai azonban már nyiltabban beszélhetnek és elő is készítik a talajt.

Halász Ferencztől, egy volt tanfelügyelőtől, a kit az iskolák államosításával szerzett érdemei juttattak a miniszteriumba, a napokban jelent meg egy munka, (Teendők a népoktatás terén) Wlassics miniszternek ajánlva, a mely nem tartalmaz ugyan semmi új gondolatot, de épen azért, mert nem egyéb, mint visszhangja az állami tanítók orsz. kongresszusán elhangzott államosító elveknek, a kormány jövő szándékait is leleplezi s így teljes figyelemre méltó.

E műben a kormány hű csatlósa és visszhangja a népoktatási törvénynek csak részleges revisiója mellett kardoskodik. Szerinte az idő nem jött meg még a teljes revisióra. Hja! Savanyu a szőlő! Épen mintha csak a középisk. Tanáregys. közlöny szerkesztőjének cikket olvasnók, a ki midőn látta a vallás oktatás eltörlesztését kívánó Szigetvári-féle indítvány gyászos sorsát, — megadólag jelente ki: úgy látzik, még nem jött el ez indítványra az idő.

Ez a kormány-csatlós tehát csak részleges „revisiót“ kíván. (Ime tehát nem csak az a „hazafiatal“ néppárt kíván „reviziót“.)

Ez a részleges revisió pedig a következőkből állana a jó Halász szerint, a ki elakarná halászni kath. iskoláinkat:

1. A tanképesítés kizárólag az állam joga legyen.

2. A tanítók fegyelmezése szintén.

3. A tanítók fizetésének minimuma legalább 400 frt legyen. (Mi legalább 500 frtban állapítanók meg.)

4. A fizetés közigazgatási uton hivatalból hajtassék be.

5. A tankötelezettség szigorittassék akkép, hogy a hanyag szülők, ha a pénzbiroság nem használ, fogsággal is büntetessenek. (A kenyérkereső apát elcsukni, no már ez egy kicsit sok a — liberalismusból.)

6. A községi segély vonassék meg a felekezeti iskoláktól.

Mindezek tetejébe aztán az államosítást úgy állítja fel, mint a jövő népoktatás programját, a teendő pedig szerinte addig is — a fokozatos államosítás.

Ime ezek a főbb pontok, melyekben egy ministerialis parvenu bölcsesség quintessentiája foglaltatik.

Te kath. iskola, mely egy ezredéven át neveltetted a nemzetet s oly sok nagy férfiak adtál a hazának, most vonulj félre a Wlassits Halász-féle liberalis bölcsesség előtt! Lejártad magadat. Még csak kegyelemből türeink még egy ideig. Addig, míg az államnak több pénze lesz. Hogy ez mikor lesz, nem tudom. De törekszem rá, hogy minél hamarabb legyen.

Ime, így beszél az a kormány, a mely a kath. egyház s így a kath. iskolák felett is a fő patronusi jogokat gyakorolja.

Gyönyörű patronus.

X.

Az ész és szív művelése.

A gondolkodó és tervező értelem, a szép és jó iránt fogékony, mélyen érző szív és a szabad akarat emelnek az állatok fölé. Ami ezek alapján nemességünk legszebb bizonyítéka, az hogy a halál nem megsemmisülés, hanem új, szebb élet kezdete. Kétségtelen azért, hogy földi rendeltetésünk buzgó munkálása mindannak, ami méltókká

Az előkelő hölgyek gyakran játszottak akkor is műkedvelői előadásokban, innen volt még a grófnénak egy pompás piemonti parasztnői jelmeze.

Igy aztán bejutott a Vatikánba és egy kosárka számoczában egy levelet esempészett a pápához, melyben leírta tervét.

Mastai Feretti gróf, a pápa, a ki ifjú éveiben katona volt, nem rettegett a veszélytől.

Másnap estére volt a szökés tervezve s a pápa híven követte a grófné utasításait.

A szöktetést megemlített néhány francia és német lap is, de egyetértőleg azt irták, hogy Spauer grófné IX. Pius polgári ruhában esempészte ki az örökvárosból, pedig a pápa női ruhában szökött meg és mint Spauer grófné barátnéja, — gróf Sommari-váné szerepelt.

A dolog úgy történt ugyanis, hogy gróf Sommariva Aurél magyar állampolgár és az osztrák hadsereg tisztje, olaszországi rokonait volt épen látogatni, midőn a római zavargások kiűtöttek, vele volt fiatal neje is, a kinek utlevelében ott állt születési neve is: Poroszlay Amália.

Erre építette tervét Spauerné, a ki a fiatal asszonynyal barátságot kötött. Tudta a grófné, hogy az olaszok rokonszenveznek a magyarokkal s rávette, hogy adja neki utlevelét — ő majd szerez neki másikat.

A grófné is ráhagyta magát venni s mikor már az utlevél meg volt, egy bő, sárga japonikét nagy tollas, fátalos kalapot csem-

tesz az ember névre és biztosítja számunkra az örök hazát, hol szenvedéseinkért nem szünő örömök részesei leszünk. Hogyan éljünk tehát? Ugy, hogy Istentől adományozott hármass tehetségünk mindég csak az erény szolgálatában álljon. Értsük meg, érezzük és akarjuk a mi egyre jobban műveli lelkünket, mert ez hálánknak és szeretetünknek az Adományozóhoz legillőbb nyilvánítása. Mentől szorosabb a lelki tehetségek szövetsége, annál jobban sajátunkká válik az erények gyakorlása; annál távolabb marad tőlünk az, a mi cselekvésünknek tisztán anyagi érdekekből kölesönöz jelentőséget. Csak önmagáért és művelő hatásaért fogjuk tenni a szépet és jót.

A hol nincs meg a lelkiek szükséges kapcsolata, ott ki van zárva, lehetetlen az üdvös, a végezőlnak megfelelő haladás. A belső folytonos harcok színhelye lesz, mert az Ész tanácsára nem fog hallgatni a szív; nem lesz tehát vágy és akarat, hogy az tegyük a minék elmulasztása mindég jobban és jobban taszít a kárhozát örvényébe. A szövetség hiányának az egyoldalú művelésnek káros hatását maga a példa igazolja legjobban és buzdít az ellenkezőre.

Aki csak a tudományok embere és könyvet könyv után emészt meg, hogy a tudós nevére tegyen szert, szívet azonban parlagon hagyja, ezélt téveszt. A rengeteg tudomány gögössé teszi és lenézi, kerüli embertársait, mintha félne, hogy elrabolják tőle az ernyedetlen munka gyümölcsét. Pedig mi e gyümölcs a szív melegsége, az életető elem nélkül? Érdemes-e zsugorgatni, ha nem járja át a jól eső tudat, hogy számtalanokat lehet vele boldogítani? Nem más ez a nélkül, mint hiú, üres csillogás, birto-kosa pedig szájalomra méltó, mert bámulatot kelt ugyan, de mert ennél többet nem nyújt, fázunk mellette, mint a napfényes zord időben.

pészett be a Vatikánba s ezt öltötte magára IX. Pius.

Borongós, hűvös éjszaka volt (nov. 24), midőn a Pietro in Vaticano mellett, egy szük oldalutezában várt egy nehéz batár, melybe négy ló volt fogva, hátul bőrdöök fölesatolva.

Végre jött a pápa s a grófné, karöltve, mint két jó barátnő, a ki mulatságos kirándulásra készül. Spauerné remegett, hogy a terv utolsó percben is dugába dőlhet s hogy bátorítsa magát, az akkor divatos Linda című operából énekelt egy áriát.

— Tace, tace — suttogá a pápa nem merve hangosan szólni, nehogy férfi voltát elárulja. Végre a kocsiiban ültek és a négy ló vágatva indult ki Rómából.

A Monte Pincio mögött kibukkant a hold és a felhő-fosztlányok szálltak-szálltak, mintha mutatni akarták volna az utat egy bátor nőnek, a ki saját élete koczkáztatásával a keresztény egyház látható fejét vitte nyugodalmasabb tájakra.

A Campagna unalmas vidékein hab szakadt a négy lóról, midőn hajnalodni kezdett, őrrjárat jött a kocsiival szembe és a tiszt megállítva a hintót, az ernyő alá dugta fejét.

Spauerné nem vesztette el lélekjelenlétét:

— Itt az utlevelém, magyar nő vagyok, utazok hazámba, a hol szintén kezd már nyilni a szabadság virága. — Eviva, eviva — kiáltá a tiszt és már vissza akarta adni az utlevelet.

Aztán nagy léptekkel kezdett föl s alá járni és szinte haját tépte.

A grófné egy darabig csak hallgatta férje jajveszékélését, míg egyszerre csak toppanva lábával, hevesen fölkiáltott:

— Elég... Minden pillanatért kár, a mit jajveszékéléssel töltünk. Ha nincs bátor férfi Rómában, van még asszony. Én megszóktetem a szentséges atyát.

Spauer elhalványodott.

Még kimondani is nehéz volt ilyesmit. A Vatikánt éjjel-nappal környezték és a ki csak onnan jött, mind gyanus volt és a legrosszabb sorsnak nézett elébe.

— Lehetetlen az! — mondá a gróf, leülve karosszékebe és homlokát tenyerébe hajtva.

— Semmi sem lehetetlen... Egy nő, ha hazája vagy vallása kívánja, a legnagyobb áldozatokra is képes... avagy nincs előttünk Judit példája és annyi más.

Spauer tudta, hogy neje rendkívül hártározott, tetterős jellem, talán a lehetlent is véghez tudja vinni.

— De hogy kezdenél hozzá? — kérdé kissé nyugodtabban.

— Az az én gondom... Mindenesetre áruhában vinném ki a pápát Róma falai közül és csak a legnagyobb biztonságba helyezve hagynám el.

A gróf nagyot sóhajtott.

— Am kísérsd meg, legyen veled az Isten!

A grófné aztán távozott és hazamenve gyümölcsös kofának öltözött fel.

A ki viszont minden figyelmét csak a szív táplálására fordítja, a szükséges és hasznos ismeretek megszerzését azonban elhanyagolja, a másik szélsőségébe esik. Az nagyon is költői szempontból bírálja az életet. Rendkívül érzékeny, minden benyomás iránt tulságosan fogékonyvá válik. Nem vet számot az emberi gyarlósággal s minden busítja, elkéséti, mert a mostoha bánásmódban részesített tanácsadó, az értelem nem világosítja fel, hogy míg emberek lesznek az erkölcsi torzképek sem fognak hiányozni, fölösleges tehát és céltalan a kesergés.

Ime az egyoldalúság következményei. Legjobb azért, ha a középúton járunk s eszünket szívünkkel kapcsolatosan tápláljuk, hogy biztosan vezéreljen utainkon amannak világító, emennek melegítő ereje.

Az ész művelés terjedelmét, határát tulajdonképpen alig lehet megállapítani, mert a tudás vágya velünk született. Ez pedig érvényesíti jogait. Az élet nagy könyve, a folytonos érintkezés másokkal, saját bottársaink sok-sok esetben hasznos tudnivalóval szolgálhatnak. Ez az élet tapasztalat, melyet mindenki megszerezhet magának, hogy a könyvműveltség hiányát pótolja s a minnek csak a halál szakítja végét. — A szerencsésebbek, kik a könyvek forgatására is ráérnek, vagy társadalmi állásuk követeli azt, az élettapasztalaton kívül könyvismeretet is szereznek, minnek szintén nincs vége, mert a tudomány gyors léptekkel fejlődik s messze marad az, ki az ismeretek tönkelegében valahol megállapodik. Fejtegetésem záradéka tehát az, hogy értelmünket a viszonyokhoz képest — kiki a maga egyéniségének, körülményeinek megfelelően — józan mérsékléssel, de folytonosan műveljük, mert mindig akad valami, a mit üdvösen használhatunk fel céljainkra. Vagyis tanulni sohasem késő, a szerzett tanulmány soha sem ele-

— És ez a másik hölgy... még ülve is milyen nagy... furesa... jegyzé meg egy éppen a koci mellé ugratott marczone hadfi.

Spauer grófné homlokát kiverte a veriték. Ha fölismerik a pápát, veszve vannak.

— Társalkodónóm, egy pomerániai német nő, ott olyan rendkívül nagyok a nők, férfiak mind... Aztán roppant lomha jószág is, azért nyulik úgy el.

— Prego signora... De remélem, — szolt a tiszt — otthon elkergeti a sváb társalgónót... nem való az egy magyar ur-asszonynak. Madonna védje önöket.

— Sicuro, sicuro — már a határon elesapom! — Biztatta Spauerné a tisztet, aztán vágtattak a lovak tovább.

A bátor, nemeslelkű asszony nápolyi területig, Gaétáig vitte a szent atyát, s csak mikor már teljes biztonságban tudta, hagyta el és tért vissza Rómába, a hol aztán le is csöndesültek a lázadás napjai.

Sommariva grófné pedig holta napjáig emlegette, hogy ő már egyszer pápa is volt, jobban mondva, a pápa utazott az ő személyében.

Később elkérte az emlékezetes utlevelet Spauernétől és mint becses ereklyét tartotta, valamint Pius pápa egy arcképét is, melyre a szent atya sajátkezüleg írta rá: Mille grazie és Spauerné által juttatta a derék magyar asszony kezéhez, aki részben hozzájárult életének megmentéséhez.

-- Ilyen tud lenni az asszony!

gendő. Új körülmények új tudnivalókat vonnak magok után.

Irányadó csak az lehet, hogy nem kell tanulni feltűnni vágyásból; nem azért, hogy hiúságunkkal kedves én-ünket legyezzessük, mert akkor megint téves úton járunk s több a kár, mint a haszon.

Igy áll a dolog a szív művelésével is. Amavval párhuzamosan, de szintén pihenés nélkül ápoljuk vonzalmát minden szép és nemes iránt. Tegyük képessé azon érzelmek befogadására, melyeket az előttünk legbecesebb fogalmak keltenek bennünk; melyek az ember és honpolgár múlhatatlan követelményei s kútforrásai minden többi érzelmenek. Ezek a szeretet ragaszkodás érzelméi Istenünkhöz, hazánk és királyunkhoz. Hiszen nemzetünk előtt mindég sarkalatos erények voltak ezek. Varázsló erejüknek, áldásos hatásuknak tulajdoníthatja, hogy jutalma, a világtörténelemben ritka esemény, a fennállás ezredik évének magasztos ünnepe. Az idegen hatalmak nyomását, a sors csapásokat saját testvéreinek szörnyű tévedéseit, az önzés, kapzsiság, személyes boszu okozta belzavarok dulásait önmegadással türe, mert erőt adott neki a vallásosság, a honi föld szeretete, a király szent személye iránti mély hódolat. Ezek voltak őrző angyalai s míg megtört az ellenség ereje, megsegényült tehetetlensége, ő szilárdul állott, mint szirt a hullámok bősüzt csapkodásai daczára; áll és állni fog, míg nem lesz hűtlen az ősi erényekhez.

Szeressük tehát mi is Istenünket, kinek terveit nem fürkészhajjuk ugyan, de hosszú életünk világos jele annak, hogy szent kegyelmének részesei vagyunk és maradunk, ha az új ezredévben is követjük a biztosan vezető csillagot; ha a bajokat bűneink büntetésének tekintjük, az örömeiket pedig buzdításnak arra, hogy kitartók legyünk a jóban.

Szeressük hazánkat, mely bár sokat szenvedett az önfia vágta sebek miatt; bár hosszú időnkig nyögte a rabigát szeretetlenségünk miatt: bánatát, sok keserűségét feledve, keblére ölel s bőven adja mindazt, a mit létfontartásunk igényel, mire már annyiszor tettük magunkat érdemtelepekké.

Szeressük királyunkat. Isten öt vizsgatálásunkra adta. Gondos atyánk ő és védő angyalunk. Nem érhet baj, nem viszontagság, mely kikerülje őrszemeit, és ne siessen letörülni a könnyüt; ne istápoljon ott, hova a szükség a szánandó hibája nélkül kopogtatott. Nincs idő, nincs hely és szemválogatás, hogy a fájdalom kiáltása viszhangra ne találjon és ne siessen hegesztő balsamával. Személyes érdekei kicsinyek, elodázhatók akkor, mikor milliók ügye forog szóban s az bölcseségétől várja a megoldást. Örül és sir velünk, mert szívéhez vagyunk nőve. Viszonozzuk e sok jót. Legyünk hű alattvalók. Ne sajnáljuk, ha veszély fenyegeti vérünket, életünket. Kérjük Istent, hogy a bölcs uralkodót, népeinek szerető atyját az édes haza boldogítására éltesse, hogy fényét és melegségét sokáig árasztassa azokra, kik mindennapi imáikba foglalják.

Novák Béla.

Helyi hírek.

— **Püspök** ur Óméltósága Hámon József t. kanonok kíséretében f. hó 1-én jószágaira utazott; ezek megtekintése után részt vesz a Budapesten aug. 16. s követ-

kező napokon tartandó püspöki tanácskozáson s egyházi ünnepségeken s csak 20 körül fog székhelyére vissza érkezni.

— **Előkészületek** a r. kath. iskolaszék megalakítására. F. hó 2-án szószékről hirdelve volt, hogy az iskolaszéki tagok választására jogosult kath. polgárok névsora össze állítván a rk. plebánián közszemlére van kitéve. Választásra jogosultak azok, kik kultur adójukat befizették. A kath. polgárok felhivatnak e névsor megtekintésére, hogy az esetleges tévedések kiigazítván választói jogosultságának kiki érvényt szerezhesen. A választás napja annak idején szószékről és hírlapilag köztudomásra fog hozatni.

— **Egyházi kinevezések.** Firnstall Lajos segédlelkészi minőségben Felső Bányára, Schwegler György ujmisés M. Petribe, Erni János ujmisés Kálmándra helyeztetett. Haller Jenő a segédlelkészi teendőkhöz alól felmentett, s engedélyt nyert, hogy magát a bpesti egyetemen a tanári pályára kiképezhesse. A jézustársasági atyák közül Midlinszky József Nagy-Szombatba helyeztetett át missionáriusnak. — Dr. Kovács Gyula áldozópap hosszas tanulmányai végeztével Rómából a napokban körünkbe érkezett.

— **A liberális pártnak** több em berei mintegy 40-en Boros Bálint volt orsz. képviselő elnöklete alatt f. hó. 2-án a Keresk. és Iparbank helyiségében értekezletet tartottak, a mely kimondá a liberális kormánypart megalakulását, s egy 100-as szervező bizottság megalakítását Boros Bálint elnöklete alatt. Ezen bizottság teendője lesz a párt híveit összegyűjteni azután néhány hét múlva egy nagyobb értekezletet tartani, a mely dönteni fog a felett, kit jelöljön ki képviselőül. Mint halljuk, a párt irányadó férfiai több megelőző szűkebb körű értekezleten Wlassits Gyula közokt. minisztert óhajtanak megnyerni képviselő jelöltül.

— **A társaskör** választmánya régebbi határozat szerint Majoros K. tanár által lefestette Boros Bálint elnöke és Antal Dániel alelnöke arcképét s azt 25 évi hivataloskodásuk évfordulóján f. é. szept. 27-én fogja ünnepiesen leleplezni.

— **A szatmári** róm. kath. elemi fiiskolánál üresedésben levő tanítói állásra a következő tíz tanító pályázott: Bodnár Alajos szaniszlói, Csedreki József büdszentmihályi, Enyedi József bilkei állami, Gazdag Jenő királymezői, Halász József színérváraljai, Plank Antal beregszászi, Skrabatovics Ede nagymajtényi, Szepacher Ferenc esanálasi, Zagyva József láposbányai tanítók, végül Jenkovszky János okl. tanító, az utóbbi azonban a pályázattól visszalépett.

— **A Kath. legényegyesület** táncmulatásága a Löveldeben f. hó 2-án a szokott kedélyességgel és sikerrel folyt le. A négyest 140 pár táncolta s a tiszta jövedelem meghaladja a 100 frt.

— **A helybeli cipész társulat** kebeléből az augusztus hó 15. és 16-án Budapesten tartandó cipészkongresszusra Kovács Elek, Szaladják Mihály és Mónus József társulati tagok küldettek föl.

— **Vizbefulások.** Ugy látszik állandó rovatot kell majd tartanunk ezután ama szerencsétlenek felemlítésére, a kik a Szamosban való szabad fürdés áldozatai lettek. A mult héten ismét két ember fult a Szamosba, egy kertész, és egy 35 éves földműves, 5 gyermeknek atyja.

— **A hivatalos egyházi ünnepélyek.** A belügyminiszter leiratot intézett a törvény-

hatóságokhoz, a melyben kijelenti, hogy hivatalos egyházi ünnepélyekre a polgári hatóság feladata a többi hatóságokat és hivatalokat meghívni. Felhívja továbbá a törvényhatóságot, miszerint intézkedjék, hogy olyan helyeken, a hol nincs térparancsnokság, az ott tartózkodó nem tetteleges szolgálatban levő katonai főtisztek a polgári hatóság, esetleg községi vagy egyházi előjáróság által a hivatalos isteni tiszteletre meghívassanak s részükre az első padosorokban helyet jelöljenek ki.

— **Hirdetmény.** Miután a folyó 1896. év harmadik negyed második havába léptünk, mindenki az 1883. évi 44. t. cz. 65. §-a értelmében felhivatik, miszerint úgy az állami, mint a községi adó és utadójának harmadik negyed részét a múlt évi adókiivetéshez arányitva folyó évi augusztus 15-ig a városi pénztárba annál is inkább fizesse be, mivel ez időn túl a folyó évi adók után késedelmi kamat fog számíttatni és szeptember 1-ső napjától a hivatolt törvény 56. §-a szerint a végrehajtási eljárás fog alkalmaztatni. Együttal értesítetik a t. közönség, hogy úgy az állami, mint a községi adóhátralékokat, hegyut, laktanya-építetési költségeket, valamint az utadó, iparkamarai illeték, hadmentességi díj, jog- és bélyegilleték, ipartanodai tandíj, illeték egyenérték, műgyalogjárda, kereskedelmi iskolai tandíj, vagy bármely néven nevezendő hátralékot 8 nap alatt annál inkább fizesse be, mivel ez idő eltelte után a városi pénztár ezen követeléseit végrehajtás utján fogja behajtani. Szatmárnémeti 1896. augusztus 1, Hérmán Mihály, polgármester.

— **Katonai lóvadások.** Ungvárt szept. 15-én, Töke-Terebesen ugyanazon hó 17-én, S.-A.-Ujhelyen 19-én, Kis-Várdán 21-én, Nyiregyházán 23-án, Mátészalkán 25-én, Nyir-Bátorban 26-án, Hajdu-Nánásou 28-án, Ér-Mihályfalván 30-án, októberben pedig Székelyhídon 2-án, Nagy-Károlyban 3-án és Szatmár-Németiben 5-én lesznek a hadsereg lószükségletének kiegészítése céljából tartandó katonai lóvadások.

— **A biztosítási díjak.** A kir. kuria fontos elvi jelentőségű ítéletet hozott a napokban. Kimondotta ugyanis, hogy a biztosítási díjak meg nem fizetése nem ad a biztosító társaságoknak keresetjogot, hanem csak az a következménye, hogy a biztosítási szerződés megszűnik. A biztosított fél csakis a viselt kockázatért, vagyis a már lejárt biztosítási időszakra eső díjat köteles megfizetni.

— **Értesítés.** 1896. évi augusztus 17-én délelőtt 9 órakor a cs. és kir. élelmezési raktárnál Nyiregyházán árlejtés tartatik Nyiregyháza, Máramaros-Sziget, Munkács, Szatmár, Ungvár és Nagy-Kálló állomásokon széna, szalma és tűzifa, azonfelül Nyiregyháza állomáson kőszén szükségletnek a cs. és kir. valamint a magy. kir. csapatok részére szállításként biztosítása céljából az 1896. október 1-től 1897. szeptember 30-ig terjedő időre. Közlebbi feltételek az említett élelmezési raktárnál megtudhatók.

— **A 20 forinton alóli kereskedelmi perek a Kuria 60 sz. döntvénye folytán tudvalevőleg a községi bíróságok illetékessége alá tartoznak.** A kereskedőkre nézve sérelmes határozat ellen már több felszólalás történt, anélkül azonban, hogy ennek határozott eredménye lett volna. Most a kereskedelmi kamarák után az ügyvédi kamarák vették kezükbe a a dolgot és együttes kéré-

vényben fogják a törvényhozásnak a kérdés novellás uton való megoldását ajánlani.

— **A petroleum-árak felemelése.** Az osztrák-magyar petroleum-kartell a multhét végén értekezletet tartott, a melyen egyhanglag megállapodtak abban, hogy a míg a piac viszonyainak kifejlődését megfigyelhetik, addig is egyelőre 50 krajczárral felemelik a petroleum árát. Ez a drágább ár aug. 3-ikától kezdve lesz kötelező az összes gyárakra nézve. Augusztus hónap folyamán azonban újra ülést tartanak a petroleum-árak további felemelése végett. Minden drágul tehát, csak a gabona ára megy folyton lejjebb. Hova vezet az? Ideje volna, ha a kormány kibujna odujából s elejét venné a nagy tőke garázdalkodásának. Vagy az is a liberalizmushoz tartozik, hogy a nagy tőke teljesen fölfalhassa a kisiparost és gazdát s szabadon turkálhat a fogyasztó közönség zsebében?

— **A postautalványok,** illetve ezekkel küldött pénzek átvételére eddig 14 napi határidő volt; egy újabb miniszteri rendelet szerint azonban ezentul csak 8 napi határidő van engedélyezve, s a mennyiben a pénz 8 nap alatt át nem vétetik, a feladónak visszaküldetik. Figyelmeztetjük a közönséget ezen körülményre.

Vidék.

Nagy Károly aug. 3.

Folyóka-mizéria. Méltó bosszankodást kelt városunkban a folyóka árkok példatlan elhanyagolása, mely nem annyira a hatóság parancsán, mint a lakosok hanyagságán és nyárspolgáris ellenszegülésén mulik. A víz levezető árkok tisztán tartása azon háziurakat kötelezi, kiknek házuk előtt az árok vonul. De ezek a t. házi urak ügyet sem vetnek a rendőrség felszólítására s így minden zápor alkalmával megesik, hogy a betömött árkok és hidak miatt künn hömpölyög az ár, az utcák közepén tesped s alámossa az aszfalt burkolatot. A ezimadi-ákból, kalaposokból és hentesekből lett városi virilisták abban találják az uraságot, hogy fittyet hányanak a rendnek, rendőrségnek, és a jóváhagyásukkal hozott szabályrendeleteknek.

Végezetes tévedés. Egy vásártéri koresmáros fia fölesorélvén a gyógyszereket, lugot ivott és bele is halt. Most azon török a fejüket, az cserélte-e ki a gyógyszert, ki az orvosságot a fiúnak nyujtotta, vagy a fiu maga nyult a lug után, vagy a gyógyszerész cserélte ki az expediót? A mi persze a szegény fiúnak egészen mindegy.

Kölcsey-szobor. 4 hónap mulva vége a millenárius évnek, de Kölcsey szobor ninesen. Most azt a biztató hirt olvastuk a budapesti lapokban, mert a helybelieket nem szokta a bizottság értesíteni, hogy a szoborgipsz- mintája már is elküldetett Párisba öntés végett. Hát először furesa, hogy a Ganz vasöntője Adria vagy másféle honi gyár meg nem kapta az öntést, hanem Párisba kellett azt a szegény Kölcseyt expedálni; másodsor, ha csak most küldték fel a mintát, akkor szeptember hónapban s emmi esetre nem lesz a szobor leleplezése Károlyban.

Jégvihar éjjel. A mit a theoretikus physicusok váltig tagadnak, hogy éjjel nem esik jégeső, jul 25-én éjjel megcsáfolt a csengeri tapasztalat. Ott az éjjel támadt

jég nagy károkat okozott, kiegészítésül azt tehetjük hozzá, Nagy Károly vidékén nem ritkák az éjjeli jégesők.

A dalkör szombat esti hangversenye, a melyen a kiállításán éneklendő számokat mutatta be a kör, jól sikerült. A darabokat elég szabatosan adták elő. Óhajtható, hogy a közönség jobban felkarolná a dalkört s fölmentené pártolásával a kört a városi segély pénzek kérésétől.

Majtis. Vályi János ref. egyházi főgondnok, főrendiházi tag s a szatmármegyei közélet egyik tekintélyes vezérférfia Majtison 72 éves korában elhunyt. Nyugodjék békében!

Ar.-Megyesen f. hó 2-án d. u. 5—6 óra között borzasztó jégvihar dühöngött. A A diónagyságu jegek a tengerit szilánkokra hasgatták, a zabot teljesen tönkretették.

A nagy károlyi kath. legényegylet f. hó 2-án táncszal egybekötött műkedvelő előadást rendezett, amely alkalommal előadott a Falurossza Tóth Ede kitűnő színműve, és oly fényes eredménnyel, hogy minden vázakozást felülmúlt, tiszta jövedelme, a mely a legényegylet céljaira fog fordíttatni 260 frt. volt, de nem volt csekélyebb az erkölcsi eredmény sem, minden kitűnő volt a maga szerepében, különösen kiemelendő Takács Ilonka k. a. (Feledi Boriska) aki anyyi eleganciával és művészettel adta szerepét hogy egy hivatásos színésznőtől is megelegetéssel fogadhatta volna a közönség.

Turja-Remetén egy orosz asszony, aki a feleségétől elvált családos emberrel élt hit nélkül, a tüzhely mellett rosszul lett, a tüzre esett s anyyira összeégette magát, hogy ennek következtében nagy szenvedések között meghalt. Maga is Isten büntetésének tulajdonítva a szerencsétlenséget azt mondta halálos ágyán: „Isten mindenkit megítél.”

Nagy-Berezna. A rejtélyes módon meggyilkolt földesur gyilkosáthetek óta hasztalan nyomozza egyesült erővel a vizsgálóbíró s az államügyész. Annál nagyobb szenzációt keltett tehát S.-A.-Ujhelyen az a hir, hogy a gróf gyilkosát sikerült elfogni s már be is szállították az ujhelyi fogházba. Az elfogott ember Amerikába visszavándorolt asztalos-legény, kiről azt állítják, hogy kedvese miatt, ki iránt a gróf is érdeklődött, nagy haragosa volt a meggyilkolt képviselőnek. Bebizonyított tény, hogy az asztalos-legény hetekkel a gyilkosság előtt egy czéltáblán gyakorolta magát a lövésben, az elfogatáskor pedig egy fegyvert s több patronot találtak nála. Megerősíti a gyanut azon körülmény, hogy a patronok nem az ő fegyverébe illenek, hanem abba, a melylyel a gróft gyonylították.

Előmunkálati engedély. Lamarche Albert budapesti lakosnak, mint a nagy-károly-beregszászi helyi érdekű vasutvonal előmunkálati engedélyesének, a tervezett nagy-károly-beregszászi helyi érdekű vasut Mátészalka állomásától Ó-Pályi, Parasznya N.-Dobos, Vitka, V.-Namény, Ilk, Gemzse, Aáka és Anares községek érintésével, a magyar királyi államvasutak Kis-Várda állomásáig vezetendő helyiérdekű gőzmozdonyu vasutvonalra az előmunkálati engedély egy évre megadatott.

Halmiban a vasuti pénztárnál Kulcsár Márton két vasuti örrel már régebb idő óta dézsmálta a vasuti szállítmányokat; a ládákat felfeszítették és a küldemények egy részét kiszedték. A kár 2000 frtra tehető. A rossz utra tévedtek most a börtönben várják megérdemelt büntetésüket.

A Máramarosszigeti takarékpénztár részvénytársaság július 26-án tartotta meg

rendkívüli közgyűlését, amely mint jeleztük, kimondta a társaság felszámolását, és megbizta a felszámoló bizottságot, hogy a takarékpénztári üzlet egészben való átvételével egy alkalmas intézettel tárgyalásokba bocsátkozzék. Ez az intézet tudvalevőleg új alapítás lesz és elnökévé Rosner Erwin báró, máramarosi főispán van kizemelve. — Az új társaság július 28-án tartotta alakuló gyűlését, Máramarosi takarékpénztár részvénytársaság czéggel. Alaptőkéje 300,000 forint (3000 db 200 frtos részvény). Az igazgatóságba bevásztattak: Máramaros-Szigetről báró Rosner Ervin főispán, Kutka Kálmán alispán, Hitter Győző nyug. bányatanácsos, dr. Heller Jakab orvos, dr. Kőkényesdi Mihály ügyvéd. A budapesti intézetek részéről: Bíró Zsigmond a Pesti hazai első takarékpénztár igazgató helyettese, Hirschfeld Emit, a Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank igazgató-helyettese, Jármái Gyula, a Magyar általános hitelbank czéggévezetője, Schwarcz Félix, a Magyar ipar- és kereskedelmibank igazgatója és Szirmai Arthur, a pesti magyar kereskedelmi bank czéggévezetője. Felügyelő-bizottsági tagok lettek: Lator Sándor, árvaszéki elnök (Máramaros-Sziget), Ervin Kálmán (Magyar általános hitelbank), Jámbor Géza, (Pesti hazai első takarékpénztár) és Kallivoda Ferencz. (Magyar országos központi takarékpénztár)

A nagy-somkúti ismeretes magyar ellenes tüntetés miatt a főszolgabíró által Szerb esperes, Nyilván és Drágos ügyvédek Pap Illés és Blága tanítók fejenként 30 frt, 12 egyszerű tüntető pedig 10—10 frt pénzbírságra ítéltettek.

Fokról-fokra. Egy előkelő, magyar főúri család sarja ért tragikus véget Munkácscon. A nagy vértanu, Perényi Zsigmond báró édes unokaöccse, Perényi Ferencz báró, már évekkal ezelőtt, mint gyermek, sok bánatot okozott szüleinek rakoncátlan viseletével. A család minden törekvése, hogy születéséhez méltóan neveljék föl, hajótörést szenvedett, a gyermek közönséges hajlamain. Tizenhét éves korában megszökött a háztól egyik leányeszelődjökkel s azóta fokról-fokra sülyedt lefelé a lejtőn. Bár hozzátartozói több ízben ismételve elkövettek mindent, hogy megmentsek őt a társadalomnak. Nem sikerült. Néhány év óta mint ácsnap-számos tengette életét Munkácscon. Egy jó-ravaló, parasztleányt vett feleségül, a ki mosással keresett a házhoz néhány garast, hogy gyönyörű két kis gyermekével éhen ne haljon, vagy meg ne vegye őket az Isten hidege. Mert a szerencsétlen báró, nem csak, hogy minden keresetét elitta, de részegen még agyba-főbe is verte szánalomra méltó családját. Végre iszákossága okozta szomorú halálát is. Ugyanis július hó 21-én, midőn éjjel ismét elázottan bandukolt hazafelé, az asszony fölébredt a zajra és két gyermekét magához véve, a hátulsó ajtón kiosont, hogy az istállóban töltsse az éjt, mint azt már máskor is megtette, ha kiakarta kerülni a család fő durvaságát. A berugott ember egyedül maradt a szobában, magára döntötte az égő petroleum lámpát és égési sebeiben július hó 25-én a munkácsi közkórházban kinszenvedett. A boldogtalan csak 41 éves volt. Remélhetőleg a főúri család gondoskodni fog a két kis árváról, kik jogos és törvényes örökösei a dicső Perényi báró névnek. Egyik füeska másik leány.

H a z á n k .

Püspöki konferencia. Vaszary Kolos biboros hercegprimás konferenciára hívta meg Magyarország róm. és gör. katolikus püspöki karát. A konferencia au-

gusztus második felében lesz, még Szent István ünnepe előtt, a melyen a püspöki kar úgyis teljes számmal fog megjelenni, valószínűleg augusztus 18-án vagy 19-én a hercegprimás budavári palotájában. Napirenden a kongrua rendezés és a katolikus autonómia ügye lesz és így a konferencia, tekintve a két ügy jelen stádiumát, nagyfontosságúnak ígérkezik. Augusztus 18-án, mint ő Eelsége születése napján a püspöki kar testületileg fog megjelenni a Mátyás-templomban tartandó ünnepélyes hálaadó istentiszteleten.

A néppárt terjedése. A néppárt jul. 2-án ismét két helyen tartott nagy népgyűlést. Árvamegyében, Trsz tinán, a hol Zichy Nándor gróf, Zmeskál István földbirtokos, Vaculik Vincze ügyvéd és Zelenyák orsz. képviselő lelkes beszédeit 15—20,000 ember hallgatta. — Nógrádmegyében, Széchenyben is gyűlést tartott a néppárt gróf Apponyi Géza elnöklete alatt, de a liberalisbasák 70 esendőrrel megakadályozták, hogy a sok ezernyi néppárti a népgyűlés számára kijelölt téren elfoglalja helyét, ellenben a jegyzők vezetése alatt 60—70 felfogadott és leitatott csöseléket egészen a szónoki emelvényig engedtek, a kik aztán a szolgabíró által adott jelre oly zsvajt csaptak, hogy a szolgabíró a helyett, hogy a galád zavarókat utasította volna rendre, az általa rendezett műizgalomra hivatkozva, Apponyi tiltakozása daczára, feloszlatta a gyűlést. Ime ez a népjog, az alkotmányosság és szólás szabadság a liberalismus fénykorában.

Bánffy bukását egy német és egy osztrák lap — megbízható helyről szerzett értesülés után — közeli kilátásba helyezi. A király — e hir szerint — elveszté bizalmát a mostani kormányban, s még az őszi választások előtt oly férfit hív meg a kormányra, a ki a lelkiismeretökben sértett katolikusoknak igazságot fog szolgáltatni és az óhajtott békét az országban visszaállítani.

A kiegyezés Ausztriával. Az ellenzék már megegyezésre jutott arra nézve, hogy a kvóta és a vám- s kereskedelmi szerződés ügyének tárgyalása s megállapítása nem választható el egymástól. Az erre vonatkozó javaslatokat együttesen (junktum) kell elfogadni vagy elejteni, egyik a másik nélkül meg nem állhat. Ez álláspontot elfogadta most a függetlenségi párt Justh-törédéke is.

Nagy szerencsétlenség tartja izgalomban Pécs város lakosságát. A város ház egyik boltjában, melyet Köszl János fűszerkereskedő bérel, eddig felderítetlen okból jul. 30-án délelőtt fél 9 órakor az ott felhalmozott rakéta és lőpor felrobbant. A városháza előtt van a sűrűn látogatott heti piac, melynek népe a borzasztó robbanásra ijedten iparkodott menekülni. A robbanás által keletkezett légnymás a városháza előtt felállított vásáros bódékat, állványokat szerte szórta, az üzletből hatalmas füstoszlopok törtek elő s a sebesültek jajveszékése és hörgése töltötte be a levegőt. A tűzoltóság csakhamar kivonult s a tüzet fél óra alatt eloltotta. Az üzletből a tűz lokalizálása után kihoztak három korommá összeégett holttestet. A sérültek száma meghaladja a kétszázat, a kiknek nagyobb részét a közeli irgalmasoknál ápolják. Legsúlyosabban Aidinger János polgármester, kir. tanácsos sérült meg, a ki a robbanás pillanatában az üzlet előtt állott, s a kit a légnymás több ölnyire elhajított. A polgármester arczából az ekzsplózió ereje kiszakított egy darab húst, s ezenkívül nyakán, mellén és jobb lábán szenvedett jelentékeny sérülést.

Az anyakönyvvezetési kárpótlás. Az idei költségvetésbe 150.000 forint van felvéve a különböző egyházak és felekezetek ama lelkészeinek kárpótlására, a kik az anyakönyvvezetés államosítása következtében megkárosodtak. Eme kárpótlási, illetőleg segélyösszeg kiosztására a kultuszminiszter most tette meg az intézkedéseket. Első sorban aránylagosan megosztatott az egész összeg s ezután az egyházi hatóságok felhivattak a kárpótlási összegre rászorult lelkészek jegyzékének felterjesztésére. Az orthodox izr. hitfelekezethez tartozó rabbik ebből az összegből 1125 frttal partícipálnak.

Egy szűrszabó, N i k o l a j e v i e h Mita Páncsován egy ott föllállandó főgimn. létesítésére 120.000 forintos alapítványt tett. Az adományozó ezenkívül a gimnázium czéljára szolgáló épületet is a saját költségén építeti föl.

Életmentő pap. Julena község környékén a mult héten nagy esőzések voltak, amelynek következtében a község alatt folyó Udava patak erősen megáradt. A napokban két gyermek: Honka László és Anna a patakon átvezető gyalogjárón megsiklottak s a vízbe zuhantak. A falubeliek közül többen látták a szerencsétlenséget, de senki sem mert a gyermekek megmentésére sietni. Beszkid Miklós odaváló görög katolikus lelkész épen akkor jött ki a templomból, s látva a történeteket, reverendástul a patakba ugrott s hosszas küzdelem után a már alélt gyermekeket megmentette a biztos haláltól.

Letartóztatott járásbíró. Szakál Pál berettyó-ujfalusi járásbíró — mint onnan táviratozzák — letartóztaták. Szakált este bérkocsin, esendőrfedezet mellett kísérték ki a vonathoz, a honnan Gyulára vitték a törvényszéki fogházba. A letartóztatott járásbíró ellen már egy hete folyik a vizsgálat, a melyet sikkasztás, jegyzőkönyv hamisítás és megvesztegettetés vádjai miatt indított a törvényszék.

Elbocsátott szerkesztőség. A becsületes ellenzéki zászló alól a zsidó-liberalizmus szócsővévé alakult Pesti Napló szerkesztőségére „az a keserű kötelesség hárult, hogy bucsut vegyen a laptól. A redakció élén Vészi (Weisz) Józseffel kilépett, mert muszáj volt. Bucsuzató ezikk gyanánt lekötölt tegnap ez a redakció „Öld meg“ cziműmel egy oly közleményt, a mely betolakodott egy uri család házi szentélyébe s arról a nevek kezdőbetűinek kitételével undorító „véres szerelmi drámát“ festett le. Ez a cikk, mely F. huszárkapitány neje és egy hadnagy felől ír meg közbotrányt keltő családi skandalumot, mint máris jelenti egyik könyvomas, elejétől végig hazugságokat tartalmazott s valószínűleg ez a jeles zsurnalisztikai „sláger“ vágta el a laptulajdonos, Weissenbacher Endre türelmének utolsó fonálát is, akiben volt annyi lelemény, hogy amugy is mérhetlen deficzittel küzdő lapjának kormányát hirtelen rábizza Hevessi (Hirschenhauser) Józsefre s egy új gárdára, mely már felesküdt, hogy „hú marad ahhoz a szellemhez, mely a „Pesti Napló“ negyvenhét esztendő hasábjain le van téve.“ Ha Kemény Zsiga élne mily gyönyörűsége telnék az elzsidósodott P. Naplóban.

Tizenöt ember halálra ítélve. A zágrábi törvényszék a stenyivezi rablógylkossági pörben harminczhat vádlott közül tizenötöt, köztük három asszonyt kötél által való halálra, a többbit 15—10 évi börtönrre ítélte.

A szerb egyház papjai közt nagy visszatetszést szült a szerb egyházi vagyoni leltározását elrendelő miniszteri rendelet. A papság a szigorú hangú rendeletben a választások küszöbén, politikai meggyőződésének és szabad eszelekedetének megnyirbálását látja, szerintük a jelen viszonyok ép oly feleslegessé teszik a szerb egyházi vagyoni leltározását, mint a mely az 1779. óta egyáltalában volt, amikor ugyanis Mária Terézia kiboocsájtott rendelete alapján a kormány mindenkor erélyes ellenőrzést és főfelügyeletet gyakorolhat a szerb egyházi vagyoni fölött. Ez a rendelet most már először lett foganatosítva.

Külföld.

Katholikus mozgalmak Morvaországban.

Brün, július 28. A prosztrzi kerület katolikus választói gyűlést tartottak, melyben elhatározták, hogy a legközelebbi Landtag-választásánál katolikus nemzeti párti jelölést fognak felléptetni. — Brünben legközelebb katolikus nagygyűlést fognak tartani.

Az olasz trónörökös házasságát bevégzett dolognak mondják a montenegrói fejedelem leányával. Augusztus közepén érkezik az olasz trónörökös Cettinjébe, a hol nagy előkészületeket tesznek fogadására.

Emancipált katolikusok. Pretoriai sürgöny jelenti, hogy a Volksraad (országgyűlés) a folyó 1896. (Krisztus sz. után) július 10-én, a kormány indítványára, eltörölte azt a törvényt, mely a katolikusokat az állami hivataloktól eltiltotta. Tudvalevő, hogy a transvaali elnök, Krüger s környezete kálvinista s ez a kis délafrikai köztársaság születése óta kálvinista volt. Végre a 19-ik század végén arra a tudatra ébredt, hogy a katolikusok is — emberek. Vajjon ébred-e valaha hasonló tudatra Tisza, Bánffy és társaik a katolikus Magyarországon?

Licitáció egy szerzetes árvaház ellen.

A roche-arnaudi árvaházat szerzetesek tartják fenn olyképen, hogy a szerzetesek koldulva járják be a vidéket, hogy a nagyszámú árvákat nevelhessék és elláthassák. A jámbor szerzeteseket minden jóra való ember nagyra becsüli, mert látják s tapasztalják, hogy csak Isten nevében s az ő szolgálatában lehet hozzájuk hasonló buzgóságot és önzetlenséget kifejteni. Mikor a francia törvényhozás a szabadkőművesek ösztönzésére a szerzetesek existenciáját fenyegető pótdó rendszert behozta, a roche-arnaudi szerzetes atyák is kijelentették, hogy ezt a méltatlanul rájuk kirótt adót nem fogják kifizetni. A kormány azonban nem tágit s most egyre másra rendeli el az árverést azon szerzetes házak ellen, melyek az adófizetést megtagadják. Így eszközölte a kormány az árverést a roche-arnaudi atyák ellen is, eladván a tőlük lefoglalt még lábbon levő gabonát. A szomorú aktusra megjelent az egész közönség, s hangosan szidták a zsidóságot és a szabadkőművességet, mint melyek az ilyen kíméletlenségeket előidéztetik. A gabona 1500 frankra volt becsülve, de egyen kívül nem találkozott senki, aki részt vett volna az árverésen. Ez az egy is csak potom 15 frankot ajánlott meg, amely áron rajta is maradt. Az az egyetlen árverező is azért vette meg a gabonát, hogy visszaadja a szerzetesatyák tulajdonába. A francia kincstár tehát 15 frankkal gazdagabb, a szerzetes atyák pedig új bátoritást merithetnek

a hivek részvételéből arra nézve, hogy bármi történjék is, ő rájuk számíthatnak.

Svaicz fővárosában Zürichben az utczákon és tereken a lakosok megtámadták az olaszokat. Egy füttyjelre egyszerre támadták meg őket mindenütt, boltjaikat szétrombolták és a kit csak érték megverték. A butort kihurezolták a lakásokból és az utczán szétrombolták. Egy oszteriában harmincz munkást támadtak meg és revolverrel rájuk lőttek. Két olaszt megöltek és többeket megsebesítettek. Az egyik utczában a csőcselék egy 12 éves fiut akart a vízbe dobni, a mit az olasz munkások csak nagy ügyvel-bajjal akadályozhattak meg. Sok olasz asszony az ablakon át menekült az üldözők elől. Az olasz menekülők azt állítják, hogy annak az elzászinak, a ki miatt az olaszok üldözése kitért, nem is olasz ember volt a gyilkosa. A menekülő olasz munkások nagy nyomorban vannak.

Szabadkőmives az egyházzól. A német szabadkőmivesek egyik főkorifeusa, Findel báró, legutóbb egy nyilatkozott, hogy manapság jóformán csak a két szélsőség, a katolicizmus és a szocializmus között lehet a népek választania. A kettő közül pedig feltétlenül az előbbi van előnyben, lévén a szocializmus elvei par excellence félelmet gerjesztők. A katolikus egyház Findel szerint nem zárkózik el mereven az idők követelményei elől s nem ellensége a felvilágosodottságnak; épen ebben rejlik hatalma, ebben gyökeredik életrevalósága; hiveinek száma egyre gyarapodik, már csak azért is, mert sokan már csak a szocializmustól való félelemből is az egyház lobogója köré csoportosulnak. — Szabadkőmives szájából ezeknek a szavaknak kettős jelentőségük van.

Léghajón az északi sarkra. Hameerfessből jelentik, hogy Andrée már megkezdte léggömbjének a megtöltését s e hóban szándékozik felszállani. Stocholmban jelenleg ez a léghajózás képezi a közbeszéd tárgyát. A vállalkozás rettentő nehézségei, az egész terv vakmerősége és kalandossága — épen ezek azok, amik a svédeknek tetszenek. Bár sokan csóválják a fejüket s kiváló svéd tudósok a tervet a legnagyobb vakmerőségnek mondják, amit valaha felfedezők terveztek.

Közgazdaság. Háztartás.

A szőlő permetezése. Bármennyi ellensége van is, aligvan gyümölcsnem, mely úgy megérdemelné a tenyésztést s a gondos művelést, mint a szőlő. És pedig nem csak nagyban, de kicsiben is, ha csak néhány tőkének szoríthatunk is helyet kertünkben, Az alma, körte, szilva, barack sok évben megcsalja a gazdát, hirmondónak is alig hoz gyümölcsöt; a szőlő hasonlít a földi operhez, málnához, ribizkéhez: évről évre biztosan hozza meg egészséges és felette izletes fürtjeit; két három éves korától kezdve. Nincs gyümölcsnem, mely korábban biztosabban, többet, jobbat, kitünőbbet teremjen csak a fajokot kell megválasztani s megfelelő gondozásban és védelemben kell részesíteni. A peronospora viticola (szőlőragya, szőlőpenész) egy oly ellensége a szőlőnek, mely ellen minden szőlőművelőnek védekeznie kell. A védelem könnyű, biztos és olcsó. A betegség július, augusztus, esetleg, szeptember hóban is, a szőlőlevelek alján lisztes penészfoltok alakjában jelentkezik, a levél keresztül lukad, elsárgul. A szőlő már szeptemberben minden levelét elhullatja; a peronospora megtámadja nemcsak a leveleket, de a zsenge hajtásokat, sőt a fürtöket is. A fürtök sem nem fejlődnek jól ki, sem zama-

tukat nem fejti ki, sem nem érnek meg kellő időre. Rombolása nem egy évre szól. A jövő évi termő venyigék nem érnek meg jól, elegendő tartaléktápanyagot felhalmozni nem képesek, vékonyak soványak maradnak, s szerencse, ha a rákövetkező évben tenyészletét képes lesz reparálni a meggyötört tőke. E penészgomba ellen biztosan lehet védekezni a rézgálicz 1., 2. vagy 3. százalékos oldatával, mit permetezés által juttatunk a szőlő levelekre. Teljesen elég, ha a levél felső lapját éri a folyadék. A rézgálicz t. i. az által véd, hogy a szőlőlevél sejtjei közé hatol s azt megedzi, ellenállóvá teszi a peronospora támadásaival szemben. Ez magyarázza meg az ugynevezett preventív permetezés jogosultságát és szükségességét, mert bárha a betegség többnyire csak júliusban lép fel, mégis egy permetezést már május hóban virágzás előtt, egy másikat júniusban elvirágzás után megszoktunk ejteni, hogy a szőlő peronospora iránti fogékonysága ellensúlyoztassék. Permetezni kell még ezeken kívül még egyszer július vége felé; sőt ha esős idő mellett augusztus vagy szeptemberben az új hajtásokon jelentkezni találna a penészgomba, negyedszer is szükséges volna fecskendezni. Első permetezésre 1. százalékos oldat, a továbbiakhoz 2. százalékos oldatot használunk. Ennél erősebb keverék csak akkor szükséges, ha elhanyagolás következtében már tényleg fellépett a peronospora. A rézgálicz oldat, az ugynevezett bordói keverék, a következőleg készül: ha 1. %-os oldatot akarunk, 1 kilogram rézgáliczot, ha 2. %-os oldatot akarunk, 2 kilogram rézgáliczot számítunk 100 liter vízhez. A rézgálicz oldatot üveg agyag vagy réz edényben készítjük, vasedényben semmi esetre nem. Ha a rézgáliczot vízbe dobjuk az az edény fenekére szál s igen nehezen oldódik, ha csak nincs porrá törve; könnyen feloldódik azonban, ha azt egy zacskóba vagy zsákdarabba tesszük s az edény felett keresztbehelyezett botra úgy függesztjük fel, hogy a zacskó a vízszint alá merüljön ugyan de az edény fenekét ne érintse. Előzetesen elég a rézgáliczot vagy 6—8 liter meleg vízben feloldani. Ugyanekkor egy másik edényben szintén 6—8 liter vízben 2 kiló oltatlan vagy 5 kiló jó oltott meszet oldunk fel. A két folyadékot megsűrjük, egy nagy edénybe ösztetöltjük s vízzel 100. literig kiegészítjük. A kész bordói keveréket permetezőgépgel segítségével juttatjuk a szőlőlevelekre. Egy ily gép ára 12—21 frt; sőt van drágább is. Ha valakinek csak néhány tőkéje van, ugy egy új, tömött ezirrokseprővel is bepermetezheti szőlőjét, olyformán, hogy a seprőt a keverékbe mártva s azt a tőke felé tartva, jókorákat üt a seprő közepére, mire az széthinti a magába vett oldatot. Permetezés közben a folyadék gyakran kavarandó, mert a rézgálicz gyorsan a fenekére száll s így a keverék hatását veszti. A permetezésre lehetőleg oly időt válasszunk, midőn esőre a közzel jövőben nincs kilátás. A permetezés által el lehet érni, hogy szőlőnkben peronospora fel se lép, tőkéink mindvégig üdezőld levelekben pompáznak, s a szőlőnek ugy gyümölesse, mint fája tökéletesen kifejlődik és megéri. Mártonfalvi.

Irodalom.

— **Az Oktató Népkönyvtár** jul. aug. 9—10. száma a következő tartalommal jelent meg: „Az ember, vagy hogy neveljük magunkat és másokat.” Irta: Stolz Albán. — Népies egyháztörténet. — Mozaik. — A népies vállalatnak előfizetési ára egész évre 2 forint. A kik később lépnek be, az egész évi füzeteket kapják. — Czim: Oktató Népkönyvtár szerkesztősége Pozsony, ferencziek.

Különfélék.

Jókai a kath. vallásról. „Zárda van a közelben, magányos, kedves helyen. Oda zárandoklok, ha nem lát senki. Kezdetben történetesen a kíváncsiság

vonzott a zárda templomába, ha a szent énekeket hallám, most az ájtatosság vezet oda. Oh, mennyivel szentebb az áhitatnak ez a helye, a mi puszta, kopasz imaházainkhoz képest.

Bármerre nézzek, átszellemült alakok csoportjait látom, a kik áldanak és szállítanak.

S ama titokzatos hangok, melyek úgy látszanak, mintha a mennyekből szállanának le és angyali énekkarrá egyesülnének, elragadják lelkemet egy ismeretlen, óhajtott világba; aztán az a mélaesönd, melyet csak a míscsengetyü csengése szakít meg; meg a pap alakja, ki mint egy tulvilági lény áll az oltár előtt és oly nyelven beszél, melyet az emberek meg nem értenek, csak maga az Isten.

Ha kimegyek a templomból, úgy érzem, mintha Istennel beszéltem volna.

Őszintén tisztetem a katolikus vallást, ritusát magasztosnak találok, szertartásaiban sok eszményi rejlik.

Ha katolikusnak születtem és nevelkedtem volna, buzgó fia lennék az egyháznak.

És van a katolikus vallásnak egy intézménye, oly magasztos és vigasztaló, hogy ez maga elégséges arra, hogy a katolikus hit az egész földkerekségen elterjedjen, mindenütt a hol szenvedő emberek vannak, kik a fájdalmat nem csak akkor érzik, a mikor sujtatnak és mardostatnak.

Ez az intézmény a gyónás. Nagy hiba volt Kálvin Jánostól, hogy nem tartotta meg ezt az intézményt. Nem ismerte ő jól a sziveket.

Nines nagyobb fájdalom, mintha éjjel nappal rossz gondolat tölti el a lelket, s ez a rossz gondolat üldöz, kísért és mi nem közölhetjük senkivel! Talál a katolikus vigasztaló igéket s elestében kart, mely őt fölemeli. Van menedéke a lelki furdalásoktól, ha vétkezett, bocsánatért esdekelhet és lelke megkönnyebülhet.

Terményárak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	5	20	5	30
Kétszeres	4	10	4	20
Rozs	3	80	4	—
Arpa	3	70	4	30
Zab	4	40	—	—
Tengeri	4	50	4	60
Kása	8	40	9	—
Fehér paszuly	—	—	—	—
Tarka	—	—	—	—
Szilva	—	—	—	—
„ füstölt	—	—	—	—
Repeze	—	—	—	—
Krumpli zsákja uj	60	—	—	70
Szalonna	—	—	—	—

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1896. május 1-től. —

1. Szatmárról indul:

Débrecezenbe: 2:47 7:16 4:00 9:14
Királyházára: 7:25 12:02 6:26 12:21

2. Szatmárra érkezik:

Debreczenből: 7:15 11:47 6:18 9:03
Királyházáról: 7:09 10:24 3:50 9:06

3. Szatmárról N.-Bányára

Indul: 6:43 7:30
Érkezik: 8:56 6:38

4. N.-Bányáról Szatmárra

Indul: 5:45 3:25
Érkezik: 8:56 6:38

Az éjjeli idő (este 6:00-tól reggel 5:50-ig) a percek jelző számok aláhuzásával van kitéve.

ÁRJEGYZÉK.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

mészáros és hentes, fris és füstölt
husneműek üzletéből.

— SZATMÁR, SZÉCHENYI-UTCZA SARKÁN. —

1 kilo I. rendű marha hus	—	—	44	kr.
„ Sertés hus	—	—	48	„
„ Borju hus	—	—	48	„
„ Bányás hus	—	—	—	„
„ Fris disznó zsír	—	—	72	„
„ Vastag szalona	—	—	60	„
„ Háj zsirnak	—	—	60	„
„ Paprikás szalona vékony stráf	—	—	72	„
„ Fehér sós szalona táblákba	—	—	64	„
„ Kolozsvári pácizolt szalona	—	—	76	„
„ Füstölt szalona táblákba	—	—	68	„
„ Pácizolt sonka esonttal	—	—	80	„
„ „ „ esont nélkül	—	—	90	„
„ „ „ kifőve	—	—	1 frt 60	„
„ Fris kolbász bors. ezitr. fokh.	—	—	60	„
„ Füstös kolbász fokh. bors.	—	—	80	„
„ Lengyel kolbász	—	—	80	„
100 pár finom virsli	—	—	4 frt	—
100 drb szalvalád	—	—	4	„
100 pár frankfurti tormás	—	—	6	„
1 kilo Máj sajt	—	—	80	„
„ Párizsi sajt	—	—	80	„
„ Czitromos sajt sült	—	—	80	„
„ Disznó fej sajt	—	—	64	„
1 db. Pácizolt marha nyelv	—	—	80	„
1 kilo Tepertő	—	—	64	„
„ Vegyes hideg felvágott	—	—	80	„

Tisztelettel

BÖLÖNYI LÁSZLÓ.

8—

Hirdetmény.

Eladók: 180 kisebb és nagyobb házak, 60 kisebb és nagyobb birtokok, 250 drb. különféle részvények, egy nagyobb fűszerüzlet be rendezéssel.

Kerestetnek: több kisebb és nagyobb házak, több kisebb és nagyobb birtokok, több birtokbérletek.

Jelzőlogkölcsonöket amortizációra 1000 frttól feljebb gyorsan és olcsón eszközölök.

Előleg nem fogadtatik el. Lebonyolítok minden tisztességes ügyletet.

Mindezekről szives felvilágosítással szolgállok.

Lindenfeld Mór,

hat. eng. közvetítő irodája, Deáktér 18.
Lakás Báthory-utca 37.

Iroda nyitva délelőtt 9-től 12-ig,
délután 3-tól 6-ig.

Egy bolti álvány

40 fiókkal,

két pultasztal

és hozzá tartozó mellék
stélas

100 frtért eladó

Majláth-utca 1 szám.

BEER SÁMUEL

első szatmári aszfalt és mützemmentlapipar vállalata
SZATMÁR, GYÁR ÉS IRODAHELYISÉG: RÁKÓCZY-UTCZA 2.

Elvállal mindennemű **aszfalt, betton, gramisterosszó,** és **ezementlap-burkolatokat** jótállás mellett a legjutányosabb árban. Ez általam készített jó munkákról elismerő leveleket a T. közönségnek rendelkezésére bocsájthatok, fenti vállalatok kivételére magamat ajánlva maradtam kiváló tisztelettel.

Beer Sámuel vállalkozó urat ki nálam az aszfalt és betton munkálatokat készítette mind szolid és jellemes egyént bárkinek a legjobb meggyőződéssel ajánlhatom, Domahidy Ferencz ny. főispán.

T. Beer Sámuel ur a kápolnába készített ezement-lap és betton burkolások igen jól sikerültek fogadja ezért elismerésem. Szakasz, 1895. Müller Jakab plébános.

A Szatmár-hegyi görög kathol. templom ezement-lappal fenti vállalkozó által lett készítve kötelességünknek tartjuk szolid és sikeres munkájáért elismerésünket nyilvánítani az egyház nevébe. Papp György főgondnok.

3—3